

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри підприємництва і
торгівлі

Протокол №2 від 3 вересня 2018 р.

Зав. кафедри

С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ»

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 3

Розробник:

Роженко О.В.

доцент кафедри підприємництва
і торгівлі, к.е.н.

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів напрямку підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»
Семестр (осінній / весняний)	Осінній
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	1
Лекції, годин	6
Практичні / семінарські, годин	2
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	82
Вид контролю	залік

2. Ціль та завдання дисципліни

Мета: формування у студентів системи знань з теорії організації, функціонування бірж та біржової торгівлі.

Завдання: опанування студентами теоретичних основ взаєморозрахунків на біржі; набуття навичок розв'язання ситуацій які мають місце в біржовій діяльності підприємств; отримання практичних навичок для самостійного здійснення необхідних розрахунків з оцінки ефективності діяльності бірж.

Предмет: нормативне регулювання, організація біржової торгівлі, фінансові аспекти біржової торгівлі.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Економічна сутність та еволюція біржового ринку

Тема 2. Становлення та розвиток біржового товарного ринку в Україні.

Тема 4. Організація і технологія біржової торгівлі

Тема 5. Формування та котирування цін на біржовому товарному ринку

Тема 6. Біржовий ринок

Тема 7 Фондові біржі та їх діяльність на біржовому ринку

Тема 8 Основи функціонування валютного біржового ринку

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі:				
		лекц.	пр./сем.	лаб.	інд.	срс
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи біржової справи						
Тема 1. Економічна сутність та еволюція біржового ринку	11	1				10
Тема 2. Становлення та розвиток біржового товарного ринку в Україні.	11	1				10
Тема 3 Біржові товари	10,5	0,5				10
Тема 4. Організація і технологія біржової торгівлі	10,5	0,5				10
Разом	43	3	0	0	0	40
Змістовий модуль 2. Економічні основи діяльності бірж						
Тема 5. Формування та котирування цін на біржовому товарному ринку	15	1	2			12
Тема 6. Біржовий ринок	11	1				10
Тема 7 Фондові біржі та їх діяльність на біржовому ринку	10,5	0,5				10
Тема 8 Основи функціонування валютного біржового ринку	10,5	0,5				10
Разом	47	3	2	0	0	42
Усього годин	90	6	2	0	0	82

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне заняття Тема 5. Формування та котирування цін на біржовому товарному ринку	2
	Ітого	2

5.Індивідуальні завдання

1. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 5. Формування та котирування цін на біржовому товарному ринку - другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи біржової справи	40	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань Джерела: [1-6, 9]. 2. Самотестування	Тестування
Змістовий модуль 2. Економічні основи діяльності бірж	42	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань Джерела: [2-6, 11] 2. Самотестування 3. Підготовка індивідуального завдання	Тестування, виконання індивідуального завдання

7. Результати навчання

1.	знання і розуміння теорії біржової торгівлі
2.	знання і розуміння механізмів управління біржовою торгівлею
3.	знання і розуміння змісту та логіки формування стратегій управління біржовою торгівлею
4.	уміння визначати фактори зовнішнього середовища, які впливають на формування стратегії біржі, встановлювати взаємозв'язок між конкурентними перевагами та рівнем управління біржовою торгівлею
5.	володіння методами прийняття і реалізації стратегічних і тактичних рішень щодо реалізації стратегії біржовою торгівлею
6.	уміння реалізовувати загальні і специфічні функції управління підрозділами, які пов'язані з реалізацією стратегії управління біржовою торгівлею
7.	володіння методами оцінки ефективності біржової торгівлі
8.	здатність обґрунтовувати доцільність та необхідність формування стратегії управління біржовою торгівлею
9.	здатність розробляти механізми вдосконалення системи управління біржовою торгівлею

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання		100
40	40	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про товарну біржу» - [Режим доступу] - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
2. Балабан М. П. Вітчизняні торговельні мережі в умовах глобалізації: проблеми розвитку в конкурентному середовищі / М. П. Балабан, Т. О. Коваль, С. І. Панченко, Є. О. Звонков // Мережевий бізнес і внутрішня торгівля України : матеріали міжнар. наук. інтернет-конф., 28–29 квіт. 2011 р. — Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. — 233 с.
3. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. — К.: Знання, 2007.- 1072с.
4. Солодкий М.О.Біржовий ринок : навч. посіб. / М.О. Солодкий. – К. : Аграрна освіта, 2010. – 565 с.
5. Сохацька О. М. Біржова справа: Підручник.- 2-ге вид. змін. й доп. – Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор,2008.-632с.
6. Хурса М. М. Комерційна діяльність на ринку товарів і послуг: навч.-метод. посіб. / М. М. Хурса. — Полтава : ПУЕТ, 2012. — 199 с.

7. Циганкова Т. М. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ : монографія / Т. М. Циганкова. — Київ : КНЕУ, 2008. — 660 с.

Допоміжна

8. Андросович Т. Ю. Маркетингові стратегії в біржовій діяльності / Т. Ю. Андросович // Моніторинг біржового ринку. - 2014.- № 9 (28).- С. 13-15.
9. Жмуденко В. О. Біржовий ринок України: сучасний стан та перспективи розвитку / В. О. Жмуденко, Є. Брунь // Збірник наукових праць Уманського НУС.- 2010.- Вип. 74.= ч. 2.- С. 138-144.
10. Загурський О. М. Проблеми та перспективи біржової діяльності в аграрному секторі економіки / О. М. Загурський // Фінанси України. - 2014.- № 5.- С. 86-95.
11. Колесова Л. Історія розвитку біржової торгівлі Польщі / Л. Колесова // Моніторинг біржового ринку. - 2014.- № 10 (29).- С. 48-49.
12. Лапа В. Держава повинна думати про розвиток біржового ринку в країні / В. Лапа // Моніторинг біржового ринку. - 2014.- № 3.- С. 4-5.
13. Лемешівська Т. Питання розвитку біржових ринків слід піднести до рангу державної політики, тільки тоді біржі стануть дієвою складовою економіки України / Т. Лемешівська. - 2014.- № 2.- С.4-14. 4
14. Ройко І. М. Генезис теоретичних поглядів щодо еволюції, становлення та розвитку моделі біржового ринку акцій в Україні / І. М. Ройко // Інвестиції: практика та досвід. - 2014.- № 24.- С. 131-136.
15. Солодкий М. О. Біржовий ринок: проблеми функціонування та тенденції інноваційного розвитку: монографія / М. О. Солодкий, С. А. Стасіневич, Т. Ю. Андросович, В. О. Яворська.- К.: ЦП Компринт, 2013.- 215с.
16. Солодкий М. О. Біржові товарні деривативи: теорія, методологія, практика: монографія / М. О. Солодкий.- К.: Аграр. Медіа Груп, 2012.- 238 с.

Інформаційні ресурси

17. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
18. Державна система розкриття інформації про емітенти цінних паперів [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua/emitents>
19. База даних компаній України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.kompass.ua>
20. Портал української промисловості [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.minprom.com.ua>
21. Гірничо-металургійний комплекс України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ugmk.info>
22. База даних металургійної промисловості України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.prometal.com.ua>
23. База даних про акціонерні товариства України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.istock.com.ua>

- 24.Звіти емітентів цінних паперів України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.tables.finance.com.ua>
- 25.Звіти емітентів цінних паперів на сайті Державної комісії з цінних паперів і фондовому ринку [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.eds.ssmc.gov.ua>

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри ПiТ

_____ С.В. Волошина

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ»**

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1.	3	Жовтень 2018 року	0	Жовтень 2018 року	40	Листопад 2018 року	01.12.2018 р.
2	Змістовий модуль 2.	3		2		42	Березень-квітень 2019 року	10.01.2019 р.
3	Індивідуальне завдання							10.01.2019 р.